

Ad-Soyad: _____

No: _____

Türkçe Çalışma Kağıdı

33

Yazım Kuralları ("mi" ve "de"nin Yazımı)

KISA BİLGİ

mi eki her zaman kendisinden sonra geldiği sözcükten ayrı yazılır. Kendisinden sonra gelen ekler ona bitştirilir.

1. Aşağıda verilenlerden "mi"nin doğru yazıldığı cümleler için "D"yi, yanlış yazıldığı cümleler için "Y"yi işaretleyelim.

Sana masal okumamı ister misin? D Y

Sen hiç gördün mü üç ayaklı bir adam? D Y

Ateşte yanmak mı yoksa durmak mı? D Y

Bana bir bardak su verir misin? D Y

Paraşütle atlamaktan korkuyormusun? D Y

İşlerim bitti mi sana mutlaka gelirim. D Y

Beni rahat bırakacak mısın? D Y

Yaramaz mı yaramaz bir oğlu var. D Y

Gidecekmisin gitmeyecek misin D Y

2. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerleri örnekteki gibi tamamlayalım.

Bu akşam komşulara oturmaya gidelim mi?

Çayın yanında yiyecek bir şeyler ister _____?

Annem misafirlere seslenerek "Gidiyor _____?" diye sordu.

Gelecek hafta tatile hep birlikte gidebilir _____?

Sokakta onunla sen _____ karşılaştın?

3. Aşağıdaki cümlelere, "mi"nin **pekiştirme**, **soru**, **zaman** anlamlarından hangisini kattığını yanlarına yazalım.

☆ Gitti mi gelmek bilmiyor. _____

☆ Hızlı mı hızlı bir araba yanımızdan geçti. _____

☆ Yemek buldun mu yiyeceksin. _____

☆ Bütün bu olayları sen de gördün mü? _____

☆ Ödevlerini yaptın mı dışarı çıkabilirsin. _____

☆ Tatlı mı tatlı bir kardeşi olmuş. _____

KISA BİLGİ

Türkçe'de iki tür "de" vardır:

Bulunma eki olan -de her zaman bitişik yazılır. -de, -da, -te, -ta olabilir. Bağlaç olan "de" ise ayrı bir kelimedir. Her zaman ayrı yazılır.

4. Aşağıdaki cümlelerde "de"yi inceleyelim. Bitişik ya da ayrı yazılmasına göre bağlaç olanları ve ek olanları ilgili yerlere yazalım.

1. Erken gel de teyzenlere gidelim.
2. Markette gördüğüm şekerler burada yok.
3. Televizyonda çok güzel bir film var bu akşam.
4. Ablam da ben de seni çok seviyoruz.
5. Bu dünyada canlılar alemi birçok canlıdan oluşmaktadır.
6. Okulda çok öğrenci yokmuş.
7. Kurtuluş Savaşı'nda askerlerimiz kahramanca savaştılar.
8. Gidip de dönmemek, dönüp de görmemek var.
9. Onunla konuşsam da konuşmasan da bir şey değişmiyor.
10. Yazılarımda akıldan bahsetmeyi seviyorum.

Ek olan "-de"

Bağlaç olan "de"

5. Aşağıdaki cümlelerde verilmemiş olan "-de"lerden, ek olanları -de, -da, -te, -ta olarak, bağlaç olanları da de, da biçiminde ayrı olarak örnekteki gibi yazalım.

- Bu kadar yoruldu da ne oldu? (Bağlaç)
- Sendeki mi kalmış? (Ek)
- Sözcük anlam konusunu çalıştım. ()
- Ben sana kızmam küsmem. ()
- Senin gözün hiç değerim yokmuş. ()
- Tabağı kırdın, bardağı mı kırdın? ()
- Mutfak biri mi var? ()
- Anneme babama çok darıldım. ()
- Bu hayat herkes ettiğini buluyor. ()
- Sınav tüm soruları cevapladım. ()
- Sözcük kelime aynı anlama geliyor. ()
- İleriki zamanlar görüşmek üzere. ()
- Bana geldiğin daha çok küçüktün. ()
- Yolun kenarın bir köpek var. ()
- Çiçekleri sulmayı unutma! ()

Ad-Soyad: _____

No: _____

Türkçe Çalışma Kağıdı

Yazım Kuralları ("ki"nin Yazımı)

34

KISA BİLGİ

★ Türkçe'de herhangi bir varlığın yerini tutan **-ki** kelimeye bitişik yazılır.

- benim kalemim → benimki

● Kelimeden önce gelip onun özelliğini ifade eden **-ki** bitişik yazılır.

- Elimdeki kalem

■ Bağlaç olan **ki** her zaman ayrı yazılır.

- Neşeli ol ki genç kalasın.

1. Aşağıdaki cümlelerde geçen "**-ki**"lerin yukarıdaki bilgilere göre hangi amaçla kullanıldığını bularak işaretleyelim.

	★	●	■
Bunu ben nereden bilebilirim ki?			
Piknikteki eşyaların hepsini orada unutmuşuz.			
Senin saçların kısa, benimki uzun.			
Kağıdın üstündeki yazılar silinmiş.			
Sokaktaki kedinin halini görünce içim sızladı.			
Gitmeden beni görmeye gel ki sana darılmayayım.			
Yemekteki davranışların hiç de hoş değildi.			
O kadar yorgunum ki elimi kaldıracak halim yok.			
Gökyüzündeki bulutlar ne kadar değişik şekillerde oluyor.			
Benim tuttuğum takım seninkini yendi.			
Bu şarkıdaki sözler hep beni anlatıyor.			
Çocuğu erkenden okula yolla ki sonra hep geç kalıyor.			
Bende yok ki sana vereyim.			
Bu çanta seninse benimki nerede?			
Esra'nın boyu Kübra'ninkinden uzundur.			
Vazodaki bütün çiçekler kurudu.			

2. Aşağıda verilenlerden k'in doğru yazıldığı cümlelerin başına "D", yanlış yazıldığı cümlelerin başına "Y" yazalım.

Gördüm ki bana yardımcı olacak kimse kalmamış.
Karşımdaki insanlar bana bakıyorlar.
Dedemin duvarda ki resmini indirmedik.
Erken kalk ki erkenden yola koyulabilesin.
Giysilerimi evde unutmuşum, çantamdakiler de ıslanmış.
Kötü rüyayı hayra yor ki hayır çıksın karşına.
Henüz tatil bitmedeki niye sızlanıyorsun?
Atasözlerindeki anlamları bulmak her zaman kolay olmuyor.
Üzerinde ki kirli elbiseleri çıkarttı.
Kendisine gelen kutuyu bir açtı ki ne görsün.

3. Aşağıdaki cümlelerde "ki"nin kullanılması gereken yerleri dolduralım. Hangi görevde kullanıldığını yanlarına yazalım.

Küçüklüğümde..... oyunlar artık kalmadı.	ek olan "ki"
Konuşma..... bir şeyler düşünebileyim.	bağlaç olan "ki"
Bizim..... yine okula geç kalmış.	
Gördüm..... kimse üzerine düşen görevi yapmıyor.	
Kulağımda..... çınlama bir türlü geçmedi.	
Senin çantan benim.....nden daha büyük.	
Sabah erken kalk....., günün bereketli olsun.	
Kadın kucağında..... çocukla ayakta bekliyor.	

Ad-Soyad: _____

No: _____

Türkçe Çalışma Kağıdı

35

“de”, “ki” ve “mi”nin Yazımı

1. Aşağıdaki cümlelerdeki noktalı yerleri verilenlerden uygun olanıyla dolduralım. Ek olanları bitişik yazmaya, bağlaç olanları ve “mi”yi ayrı yazmaya dikkat edelim.

“de”

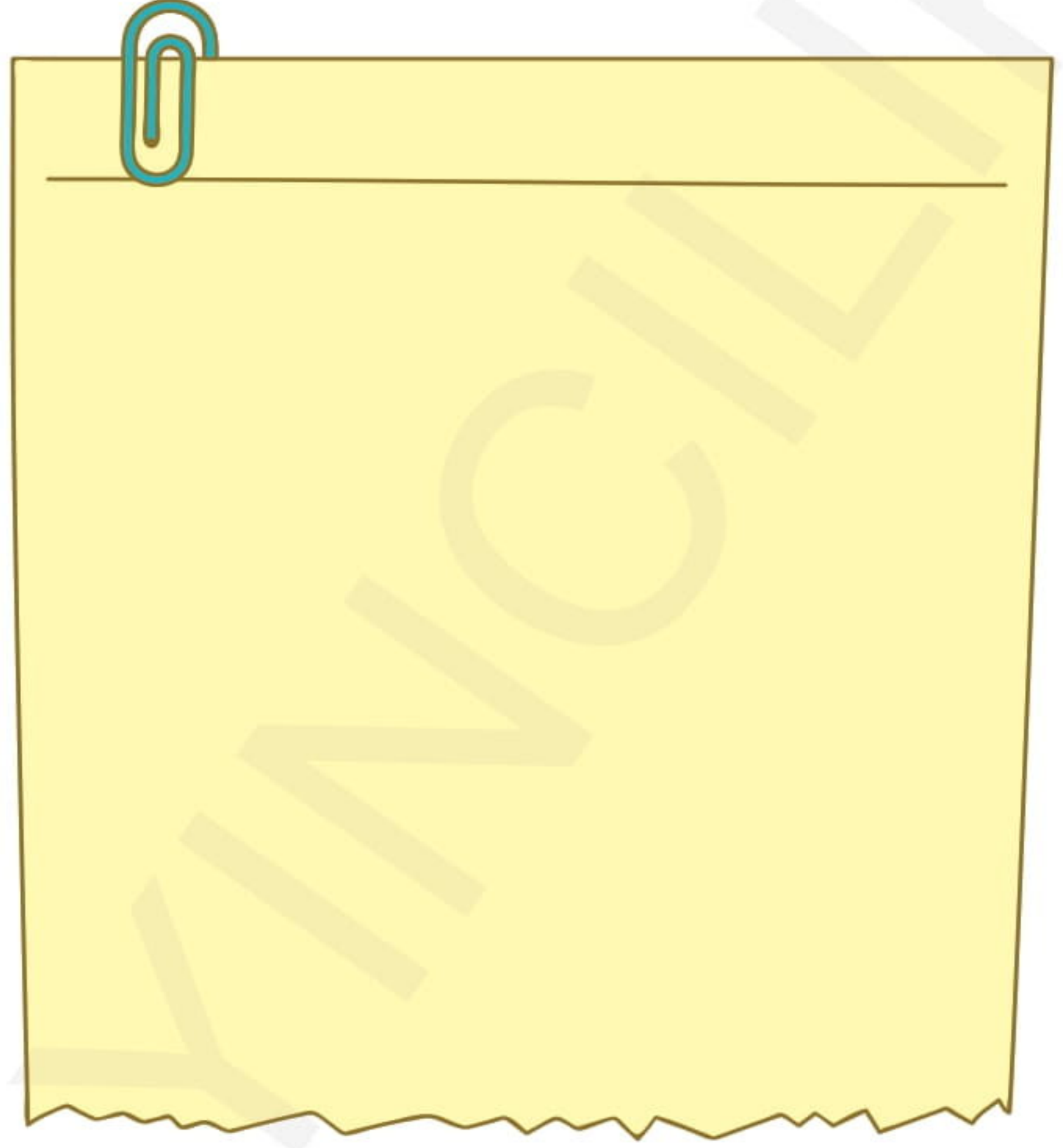
“ki”

“mi”

- ✎ Arkadaşını_____ al bir yerlere götür.
- ✎ Dağların her yerini kaplayacak kadar kar yağdı_____?
- ✎ Turistler_____ bu sene buraya uğramadılar.
- ✎ Manisa_____ oturan arkadaşlarım beni ziyarete geldiler.
- ✎ Hayatın_____ tüm sınavlardan iyi not almış.
- ✎ Söylediklerin beni hiç_____ hiç ilgilendirmiyor.
- ✎ Güvercinin kanadın_____ bir tüy bile kalmamış.
- ✎ Bir hafta sonra okula başlıyor_____?
- ✎ Baktım_____ ne göreyim?
- ✎ Konuşmadın_____ derdini anlayalım.
- ✎ Başın_____ yazmayı sarıya_____ boyadın?
- ✎ Senin notların benim_____ ler kadar yüksek_____?
- ✎ Karşımda_____ dostum_____ düşmanım_____ bilemedim.
- ✎ Gördün_____ beni hiç tanımadı?
- ✎ Kollarımı açaydım_____ o gitmeyeydi?
- ✎ Gördüğüm_____ daha küçücük bir çocuktun.
- ✎ Yaptı_____ yapmadı_____ bilmiyorum.
- ✎ Gideksen beni_____ yanına al.
- ✎ Çiçekleri sulamayı unutma_____ solmasınlar.

2. Aşağıdaki metinde **de**, **ki**, **mi** eklerinin yazamında yanlışlık yapılan yerleri işaretleyelim. Metnin doğru hâlini yanına yazalım.

"Ali'nin salon daki vazoyu kır-
dığını bilmediğimimi sanıyorsun"
dedi annem. Benim ki sadece
anneme söylememe çabasıydı.
Ali yaramazlıkta ki birinciliğini
kimseye kaptırmıyorduki ben onu
koruyabileyim. "Gördünmü vazo-
nun halini?" dedi annem sesindeki
kızgınlığıda gizlemeyerek. "Bir ya-
pıştırıcıyla yapıştırdıkmı eski hali-
ne döner" dedim anneme. "Senin
kide lafımı? Kırılan vazo hiç eski
haline dönermi?" deyip azarladı
benide.

3. Aşağıda verilen cümlelerde yanlış yazılmış olan "**de**", "**ki**", "**mi**"nin altlarını çizelim.

- ☆ Çocuk öyle hızlıydiki bir türlü ona yetişemedim.
- ☆ Annem on parmağın da on marifet olan bir kadındır.
- ☆ Okulda çok da arkadaşım kalmamış.
- ☆ Sen bize gelmek için annenden izin aldınmı?
- ☆ Çalışmaktan vazgeçmeki sınav da yüksek not alsın.
- ☆ Otobüs de yaşlılara yer verki, sen yaşlanınca sanada yer versinler.
- ☆ O kadar nasihat ettim, gel görki hiçbir işe yaramamış.
- ☆ Samsunda her zaman liman da olan gemiler de henüz gelmemişler.
- ☆ Yanında olmasada yine de seviyordu ailesini.
- ☆ Dışarıda teknoloji varda biz de yokmuki?

Ad-Soyad: _____

No: _____

Türkçe Çalışma Kağıdı

36

Öğrendiklerimizi Pekiştirelim - 11

1. ☆ Çantadaki kitapları bana getirir misin?

☆ Evde otursanda aynı, okulda dur-
sanda

☆ Ev de ev diye tutturdu.

Yukarıda verilen cümlelerde eklerin yazımını doğru ya da yanlış olarak değerlendirirsek, doğru seçenek aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) D - Y - Y
- B) D - Y - D
- C) Y - Y - Y
- D) Y - D - D

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ki"nin yazımı doğru değildir?

- A) Benim saatim durmuş, senin ki hala çalışıyor.
- B) Televizyondaki maçı izlemek için erkenden döndük.
- C) Her şey düzelecek sen yeter ki ümidini kesme.
- D) Bugünkü işini yarına bırakma.

3. "Yüksek not alamıyorum niye çalışıyorum?"

Yukarıdaki cümlede hangi iki kelime arasına "ki" bağlacı gelmelidir?

- A) yüksek - not
- B) alamıyorum - niye
- C) not - alamıyorum
- D) niye - çalışıyorum

4. Aşağıdakilerden hangisinde ayrı yazılması gereken "de" bitişik yazılmıştır?

- A) Eve geldiklerinde çok geç olmuştu.
- B) Marmara Denizi de yurdumuzdaki denizlerden biridir.
- C) Sabah erken uyanmadı, yataktanda kalkmadı.
- D) Evde, okulda her yerde insanlara karşı saygılı davranmalısın.

5. Aşağıdakilerden hangisinde "mi"nin yazımı sırasında bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Şirin mi şirin bir kardeşi varmış.
- B) Bugün pikniğe gidiyor muyuz?
- C) Şuradan sağa döndükümü eve geldik sayılır.
- D) Bize börek yaparlar mı?

6. ■ Çocuk kulağındaki küpeyi kaybetmiş.
- Kucağındaki bebekle otobüste ayakta bekliyor.
 - ★ Köy çeşmesinde ki su borusu tıkanmış.
 - ▲ O kadar yorgunum ki şimdi yatsam hemen uyurum.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde "ki" nin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) ▲ B) ★ C) ● D) ■

7. I. Verdiğim görevide yerine getirmedi ki ona nasıl güveneyim.

II. Okuldaki eşyaları düzenli kullanmıyoruz.

Yukarıdaki iki cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümledeki "ki" bağlaçtır.
- B) I. ve II. cümlelerde "de" ve "ki"lerin görevi farklıdır.
- C) II. cümlede "de" ek olduğu için "da" biçiminde ve bitişik yazılmıştır.
- D) Her iki cümlede de "de" ve "ki"ler doğru yazılmıştır.

8. "O bunu hep yapıyor."

Yukarıdaki cümlenin soru anlamı kazanması için "yapıyor"dan sonra aşağıdakilerden hangisinin gelmesi gerekir?

- A) -sa B) da
C) mu D) ki

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "de" doğru yazılmıştır?

- A) Çiçekler de hayvanlar gibi canlıdır.
- B) Okul da birçok kaza meydana gelebilir.
- C) Onun gözün de siyah benekler var.
- D) Yazıların da beni etkileyecek bir güzellik yok.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Yaz tatilinde çok kitap okudunmu?
- B) Akşam erkenden yatmadı ki erken kalkabilsin.
- C) İşini çabuk bitirde gidelim.
- D) Zil çaldığı öğrenciler dışarı çıkıyorlar.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eklerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmamıştır?

- A) Söyledimmi hatırlamıyorum.
- B) Çocuklar da bizimle gelecekmi?
- C) Bu işi bitirdikmi başka iş kalmıyor.
- D) Sorunlarından da kurtulman gerekiyor.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "de" bağlaç görevindedir?

- A) Sorularda bilemediğim bir çok konu çıktı.
- B) Kuzular da tıpkı çocuklar gibiymiş.
- C) Akşam salonda otururken fark ettim.
- D) Televizyonda sevdiğim bir film var.